

ВІДГУК

**доктора юридичних наук, професора Віхляєва Михайла Юрійовича
на дисертацію Микитася Миколи Яковича на тему «Адміністративно-
правове регулювання відновлення зруйнованої інфраструктури
України» на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за
спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право**

Дисертація М.Я. Микитася присвячена актуальній для сучасної юридичної науки та практики тематиці та виконана в рамках спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Актуальність теми дослідження зумовлена безпрецедентними масштабами руйнувань, завданих російською федерацією критичній інфраструктурі України внаслідок збройної агресії, та нагальною потребою формування ефективної моделі її відновлення на засадах верховенства права, відкритості, цифрової трансформації та інтеграції до правового простору Європейського Союзу. У роботі переконливо обґрунтовано, що діюча система регулювання відновлювальних процесів потребує системного перегляду, уніфікації та нормативного оновлення, що підвищує наукову й практичну значущість проведеного дослідження.

Дисертантом здійснено комплексний аналіз правових засад функціонування суб'єктів публічного управління у сфері реконструкції, визначено державні інституційні механізми відбудови, розглянуто зміст їх повноважень, правових інструментів та процедур взаємодії. Значний науковий інтерес становить окреслення автором системи адміністративно-правового регулювання відновлення інфраструктури, яке включає дозвольні, контролюючі, координаційні та інтеграційні елементи, що забезпечують стабільність управлінських процесів у післявоєнний період.

Позитивно слід оцінити використання М.Я. Микитасем значного масиву нормативно-правових актів, матеріалів урядових ініціатив, проєктів законів, аналітичних документів міжнародних організацій, статистичних даних та рішень судової практики, що забезпечило змістовність висновків та можливість формування обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення регулювання. В роботі простежується належний теоретико-методологічний інструментарій, що включає системний, порівняльно-правовий, структурно-функціональний, формально-юридичний та прогностичний методи.

Заслуговує на увагу повноцінний аналіз міжнародного досвіду реконструкції постконфліктних територій, зокрема Європи, Японії, Південної Кореї, держав Балканського регіону, Іраку та Грузії. Автор не лише описує ці моделі, а й доводить можливість адаптації ефективних практик до українських реалій, що свідчить про здатність здобувача мислити комплексно та стратегічно.

Особливо значущими є викладені здобувачем пропозиції щодо прийняття єдиного рамкового закону про відновлення, удосконалення статусу Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури, запровадження спеціального режиму публічних закупівель пов'язаних з відбудовою, розвитку державно-приватного партнерства тощо.

Сформульовані у дисертаційному дослідженні положення, узагальнення, висновки та пропозиції вирізняються комплексністю та внутрішньою логічністю, маючи істотне загальнотеоретичне значення для розвитку доктрини адміністративного права, а також прикладну цінність для нормотворчої діяльності та правозастосовної практики у сфері адміністративно-правового регулювання й публічного адміністрування процесів відбудови інфраструктури України.

Разом з тим, як і будь-яке ґрунтовне наукове дослідження, робота М.Я. Микитася не позбавлена певних недоліків.

По-перше, у підрозділі 1.1 «Поняття, зміст і ознаки відновлення інфраструктури як об'єкта адміністративно-правового регулювання»

викликає дискусію зміщення акценту на поняття критичної інфраструктури без належного теоретико-правового обґрунтування такого підходу. Автор фактично ототожнює категорію інфраструктури із критичною інфраструктурою, що методологічно звужує предмет дослідження та потребує додаткової аргументації. У роботі не повною мірою з'ясовано, чому саме така редукція є виправданою в межах дисертаційного аналізу, а також недостатньо окреслено правовий режим та місце некритичної інфраструктури у загальній моделі адміністративно-правового регулювання відновлювальних процесів.

По-друге, у підрозділі 1.2 «Історико-правові та доктринальні підходи до адміністративно-правового забезпечення відновлювальних процесів в Україні» простежується певна недостатність аналітичного зв'язку між історичними прикладами та сучасною моделлю регулювання відбудови. Історичний матеріал подано змістовно, однак не завжди виокремлено, які саме інституційні рішення минулого стали основою чинних механізмів відновлення, а які були втрачено або залишилися нереалізованими. Бажаним виглядає чіткіше окреслення уроків, що могли б бути враховані у формуванні сучасної адміністративно-правової архітектури, із визначенням елементів інституційного досвіду, які держава використала або проігнорувала у практиці побудови системи відновлення.

По-третє, у підрозділі 2.1, присвяченому аналізу нормативно-правового забезпечення процесів відновлення інфраструктури в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення, простежується переважно інвентаризаційний характер викладу матеріалу. Автор детально перераховує закони, підзаконні акти та стратегічні документи, однак аналітичний компонент подекуди поступається описовості. Було б доцільним глибше проаналізувати виявлені нормативні колізії, прогалини та суперечності із відокремленням їх за логічними проблемними блоками, що дозволило б посилити наукову доказовість висновків і підвищити прикладну значущість результатів дослідження.

По-четверте, у підрозділі 2.4 «Державний та громадський контроль за використанням коштів і ресурсів для відновлення інфраструктури України» недостатньо розкрито важливий аспект відповідальності за невиконання контрольних приписів та рекомендацій. У роботі окреслено інституційні механізми аудиту й громадського моніторингу, однак залишаються не висвітленими правові наслідки у випадках їх ігнорування органами публічної влади. Потребує деталізації питання, які саме заходи адміністративного впливу можуть бути застосовані до посадових осіб у разі ухилення від виконання рішень контролюючих органів, а також як забезпечується примусовість таких рішень у практичній площині.

По-п'яте, у підрозділі 3.2 «Перспективи розвитку та напрями удосконалення адміністративно-правового регулювання відновлення інфраструктури в Україні» спостерігається висока концентрація пропозицій, однак їх подання потребує структуризації. Автор пропонує низку концептуально важливих рішень — запровадження рамкового закону про відновлення, надання спеціального статусу Державному агентству відновлення, інституціоналізацію платформи DREAM, впровадження спеціального режиму закупівель, розширення державно-приватного партнерства, страхування воєнних ризиків тощо. Водночас ці пропозиції не розміщено у логічній послідовності та не визначено їх ієрархії або поетапності реалізації. Ранжування та визначення пріоритетності впровадження дозволило б посилити практичну застосовність отриманих результатів і надати їм більшої стратегічної завершеності.

Проте, висловлені зауваження мають дискусійний характер і значною мірою не впливають на загальну позитивну оцінку роботи М.Я. Микитася.

Вищезазначене дозволяє зробити висновок про те, що дисертація на тему «Адміністративно-правове регулювання відновлення зруйнованої інфраструктури України» на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право є завершеною науковою працею, яка

відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів», а її автор – Микитась Микола Якович – заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук.

Офіційний опонент:

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри адміністративного,
фінансового та інформаційного права
Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»,
директор Центру українсько-європейського
наукового співробітництва

М.Ю. Віхляєв